

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2020 року
Опитування проводилося до
встановлення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в I кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області в I кварталі 2020 року свідчать про високі очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася помірна інфляція та послаблення девальваційних процесів¹.

У наступні 12 місяців керівниками підприємств області очікувалося:

- **стриманіше зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 38.5%) (графік 1), у цілому по Україні – 10.4%;
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 83.3% респондентів очікували, що інфляція не перевищить 6.0%, у цілому по Україні – 68.5%. **Головним чинником інфляції** респонденти назвали витрати на виробництво. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив чинника «податкові зміни» (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 58.3% респондентів (у попередньому кварталі – 63.6%), у цілому по Україні – 65.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 18.2% (таблиця), у цілому по Україні – 16.9%;
- **значне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 45.5% (у IV кварталі 2019 року – 41.7%). У тому числі й обсягу реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 40.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 23.0% та 17.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** на виконання будівельних робіт високими темпами: баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 23.1%). Водночас очікувалося значне прискорення темпів зростання видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 41.7% (у попередньому кварталі – 23.1%). У цілому по Україні очікувалося повільніше зростання інвестиційних видатків: баланси відповідей – 2.4% та 14.1% відповідно;
- **незмінна кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2019 року – 15.4%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 3.9%;
- **уповільнення зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 66.7% та 50.0% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 100.0% та 69.2% відповідно) (графік 6). За оцінками 53.8% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **суттєве зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 50.0% та 81.8% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 61.5% та 69.2% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на енергоносії. Значно посилюється вплив чинника «надмірний регуляторний тиск» (графік 5).

Очікувалося значне зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планували брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, пом'якшилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

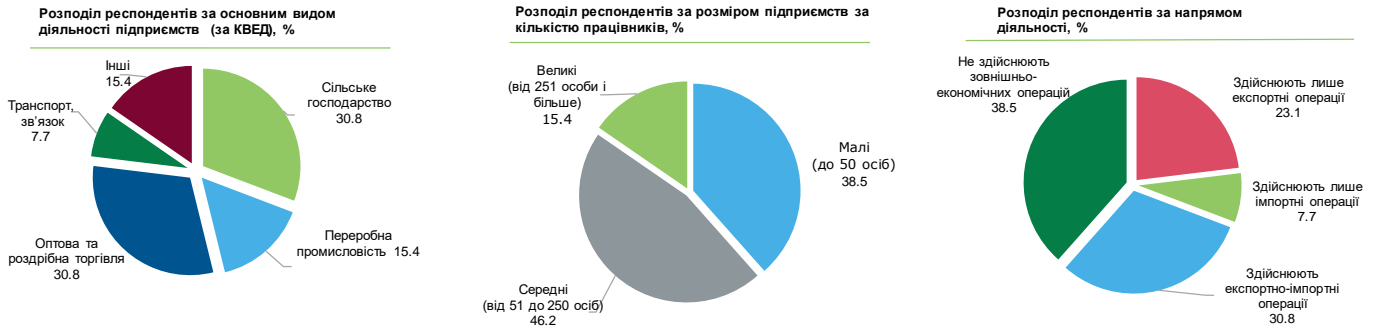
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан добрий:** баланс відповідей – 16.7% (у IV кварталі 2019 року – 23.1%), у цілому по Україні – 9.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у IV кварталі 2019 року – «мінус» 12.5%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 23.1%). Підприємства сільського господарства мають дефіцит виробничих потужностей.

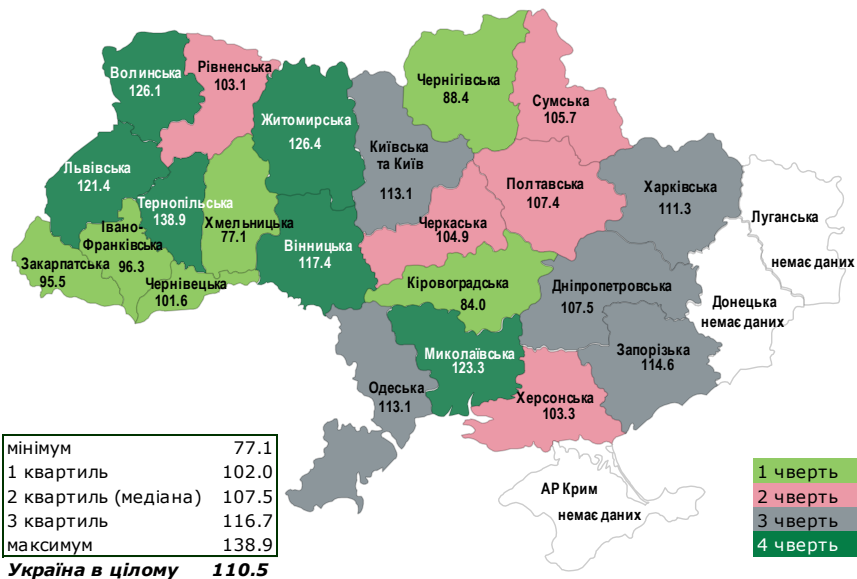
¹ Опитування проводилося до встановлення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

- період проведення – 11 лютого – 03 березня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	41.7	36.4	33.3	18.2	18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	46.2	46.2	50.0	41.7	45.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	18.2	25.0	36.4	23.1	25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	50.0	23.1	50.0	23.1	41.7
кількості працівників	0.0	0.0	23.1	15.4	0.0

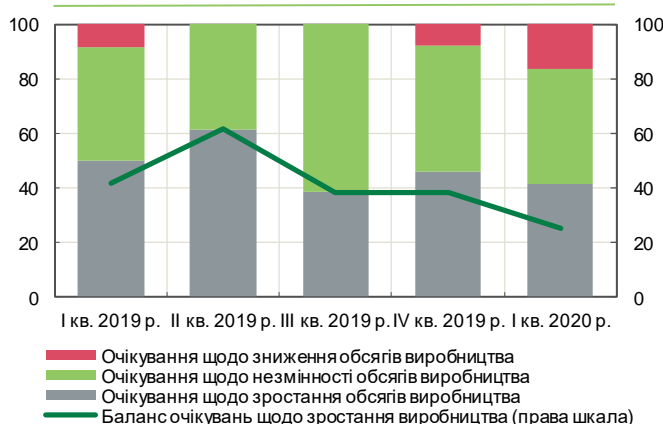
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

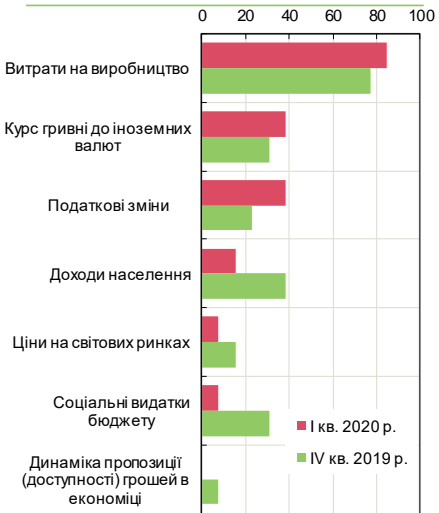
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

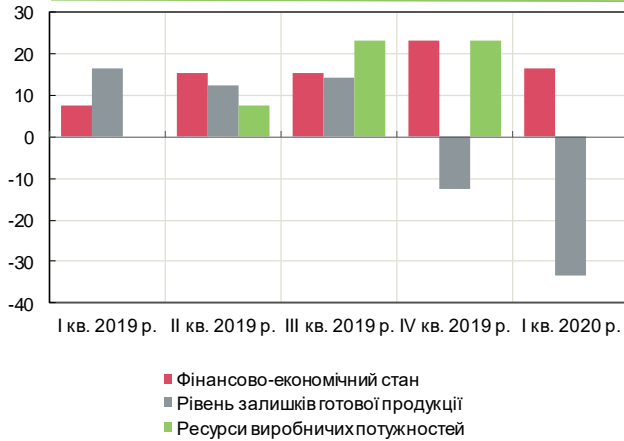
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

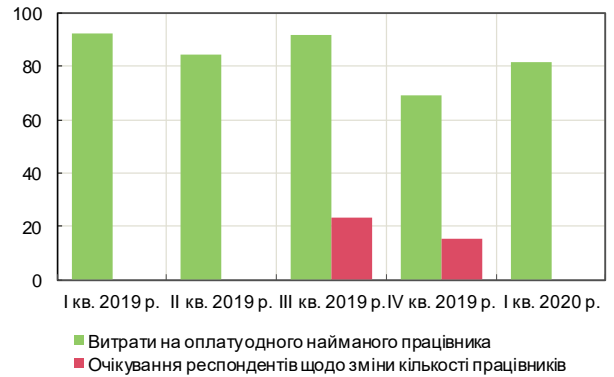
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

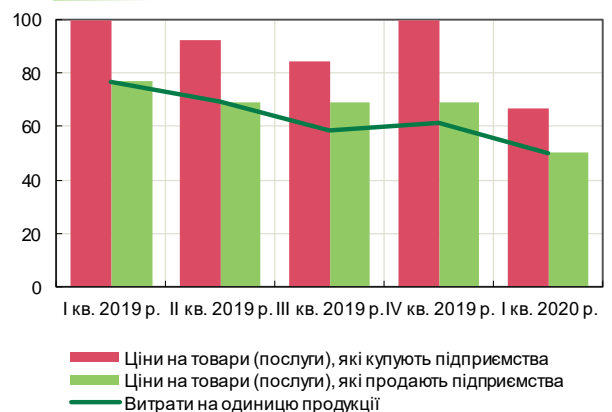
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

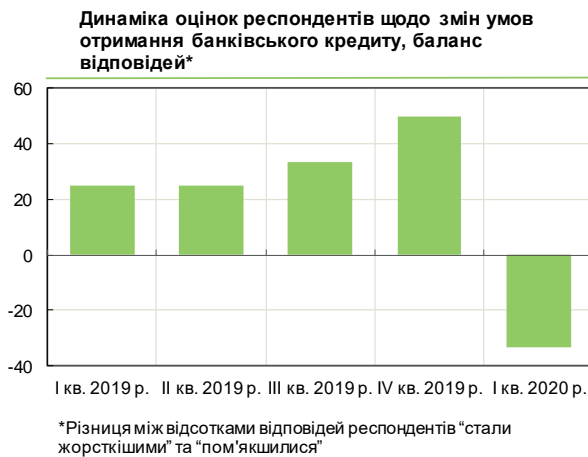
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

